

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felolvasó szerkesztő: Szemai János.

Előfizetési árak:

Évesre — — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — — 6 K
Egyes szám ára 3 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hír-
:: :: detései Irodák :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 14. szám.

Kedd, január 19.

Küzdelmek az oroszokkal.

Budapest, január 18. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos.

A Visztulától északra nem történt jelentős esemény.

Zaklicyentől keletre fekvő magaslatokon tűzérsgünk összpontosított tüzelése az oroszokat elsősorban tűzvonalunk egyes részeinek elhagyására kényszerítette. A hátráló mozdulat magával ragadta az ellenséget az arcvonal más részén is, úgy hogy végül elsősorban állásait hat kilométernyi szélességben kiürítette és tűzérsgünk és gépfegyvereink leghatásosabb tüzelésben rendetlenül visszavonult a legközelebbi magaslati vonalakra. Ez alkalommal számos fegyvert és lőszert hagyott vissza elhagyott állásában.

Az arcvonal többi részén, Nyugat-Galiciában csak tűzérsgői harc folyt.

A Kárpátokban csak jelentéktelen járőrharok voltak.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, január 18. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, január 18.

A nagy főhadiszállás jelenti a keleti hadszíntérről:

Kelet-Poroszországban a helyzet változatlan.

Észak-Lengyelországban az oroszok megkísérelték, hogy a Wkra-szakaszon át Radzanownál előtörjenek, azonban visszautasítottuk őket.

Lengyelországban a Visztulától nyugatra tényleges esemény nem történt.

A nyugati világcsata.

Budapest, január 18. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, január 18.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszíntérről:

Nieuport vidékén csak tűzérsgői harc folyt. Ellenséges támadó mozdulatokat az utóbbi napokban nem észleltünk.

A tengerpartra több helyen angol aknákat sodort a víz.

Bolsellenél, Alberttől északkeletre a franciákat, akik a temetőben és attól délnyugatra fekvő majorban ismét megvetették lábukat, csapataink szuronytámadással kiverték és három tisztet s száz főnyi legénységet foglyul ejtettünk.

Az argonnei erdőségben több francia sáncot elfoglaltunk és azok védőőrségét majdnem teljesen megsemmisítettük.

A franciáknak Pont a Mausontól északnyugatra állásaink ellen intézett támadása a Vinceytől délre két kilométernyire fekvő magaslaton egészen az állásainkig jutott. A harc még tart.

A Vogézekben és Felső-Elszászban heves hóvihár és köd volt, ami a harci tevékenységet akadályozta.

Egyéb események.

Kitüntetett főhercegek.

Budapest, jan. 19. A „Torontál” eredeti távirata. Mint Bécsből sürgönyzik, a király József Ferdinánd főhercegnek a Lipótrend nagykeresztjét, Lipót Salvator főhercegnek pedig a harmadosztályu katonai érdemkeresztet adományozta a hadiékítménnyel. (M. T. I.)

Japánok a németek mellett.

Budapest, jan. 19. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: Mint a Vossische Zeitung jelenti

Japánban az odaszállított csingtaui német foglyokat a lakosság virággal fogadta s mindennel ellátta őket. A nagy japán lapok most mind Anglia ellen agitálnak s a hangulat a németek javára fordul. (M. T. I.)

Orosz kincstári jegyek Amerikában.

Budapest, jan. 19. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Négyorki jelentések szerint Morgan egy bankárceporttal 25 milliónyi orosz kincstári jegyet átvállalt. (M. T. I.)

Az oroszok öldöklük a zsidókat.

Budapest, jan. 19. A „Torontál” eredeti távirata. A Magyar Távirati Irodának jelentik Krakóból:

Az itteni lapok közlik, hogy [Orosz-Lengyelországban az oroszok visszavonulás közben 215 helységben temérdek zsidót megöltek és fölakasztottak. Buchowban 78 zsidót akasztottak föl alaptalan kémkedésért. Az osztrák és magyar haditudósítók pár napja itt vannak.

Elhunyt orosz tábornok.

Budapest, jan. 19. A „Torontál” eredeti távirata. Mint Szentpétervárról jelentik, Stössel tábornok tegnap ott meghalt.

HIREK.

— **Hősi halál.** Mint Nagyszentmiklósról jelentik, Brájjer Gyula honvédszázados, néhai dr. Brájjer Kornél nagyszentmiklói orvos fia, a Tarnovka melletti csatában hősi halált halt. Az elesett hős katonatiszt lelkiüdvéért hétfőn a nagyszentmiklói róm. kath. templomban gyászistentisztelet volt, amelyen nagyszámú gyászoló közönség jelent meg. Az elesett hősből dr. Brájjer Lajos, lapunk főszerkesztője unokaöccsét gyászolja.

— **Beteg és sebesült katonatisztek jelentkezése.** A helybeli állomásparancsnokság a sebesült és beteg tisztokra nézve a következő rendeletet közli:

Azok az összes fegyvernembeli tisztok, tisztjelöltek (katonai tisztviselők és tisztviselőjelöltek) akik a harctérről sebesülten vagy betegen tértek vissza és helyben tartalékházakban, intézetekben vagy magánápolásban vannak, vagy egyébként szabadságolva vannak, vagy pedig most könnyű sebesültek, vagy üdülők pótcapatisteknél szolgáló teljesítene, kötelesek folyó évi január hó 20—25-ig d. e. 10 órától 3/412-ig terjedő időben a helybeli állomásparancsnokságnál személyesen jelentkezni. Havidíjak, havidíjas-jelöltek, akiknek állapota a személyes jelentkezést akadályozza, ezen körülményt katonai orvosi bizonyítvánnyal kötelesek az állomásparancsnokságnál írásban, vagy pedig egy közvetítő sz. mély útján bejelenteni.

— **Rendelet a gabonakészletek hiányos lefoglalásáról.** A hivatalos lap közli a kormány 240—1915. M. E. sz. nagyfontosságú rendeletét, amelylyel felhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy a közigazgatási hatóságok útján lefoglalhassa az Országos Gazdasági Bizottság részére a buza-, rozs-, árpa- és zabkészleteket. A rendelet szerint mindenki köteles a közigazgatási hatóság által a földművelésügyi miniszter meghatalmazottjának közreműködésével hozzáintézett felszólításra a búzából, rozsából, árpából és zabból birtokában levő készleteket feltárni és a készletnek azt a mennyiségét, amely a saját házi és gazdasági szükségletének a közigazgatási hatóság által megállapított mértéket meghaladja, a hatóságilag megszabott legmagasabb áron készpénzfizetésért az Országos Gazdasági Bizottság részére átengedni és vagy azonnal, vagy pedig négy héten belül, abban az időpontban, amelyet evégből a földművelésügyi miniszter vagy meghatalmazottja kitűz, a kijelölt legközelebbi vasúti vagy hajóállomáshoz szállítani. Hogy saját szükségletére kinek mennyire van szüksége, azt a közigazgatási hatóság állapítja meg. Megállapítása ellen három napon belül felelőnek lehet az alispánhoz, illetve polgármesterhez, onnan pedig szintén három napon belül a földművelésügyi miniszterhez. A hatóság azonnal átveheti a készletet, de ha át nem veszi, joga van zár alá venni. Aki eltitkolja készletét, vagy azt elrejt, vagy a zár alá vett részt felhasználja vagy elidegényi, két hónapig terjedhető elzárással büntethető.

— **Adományok.** A es. és kir. tartalékházhoz a sebesültek részére beérkezett adományok: N. N. vászon és zefir; Hirtenstein Jenny szobaklozet, porcellánkőpésze, borotváló készülék, csepegtető; Törzsudvarnoki asszonyok; tojások; N. N. cigaretták; Glück Manoné alma; N. N. haskötők; Micevka párnák, törülközők, vászon; Vöröskereszt-egylet párnák, huzattal, ingek, alsónadrágok, zsebkendők, harisnyák, lepedők; Frank Lajosné ing, alsónadrág, harisnya; N. N. szivar, cigaretták; dr. Podvinecz Izsó ásványvíz; N. N. német folyóirat; N. N. érmelegítő, könyvek, forgópisztoly; Benkó Istványa befőtt; Szöllősy Kálmán cigaretták; dr. Frank Jánosné szül. Szöllősy Erzsébet 10 korona; Guttman Morné cukor, szentjánoskenyér, alsónadrágok; Liptay József jegyző Magyarországi cigaretták; Hegedüs Mór és neje ingek, alsónadrágok; özv. Braun Lipótné ingek, alsónadrágok;

Guttman Béláné és Dánielné narancsok; Kusch Máttyás Szárcsa méz; özv. Varga Jánosné kis vánkó, alsónadrágok.

— **A 29. gyalogezred veszteségjelentése.** A hivatalos 96. sz. veszteségjelentésben a 29. gyalogezredből a következő sebesült torontáliaiak vannak:

Tisztek: Becker Frigyes tart. kadét Módos. — Birg György tart. hadnagy Györgyháza. — Kászonyi Pál tart. kadét Gád.

Legénység: Abelovszki Jakab Ferenczalom, Ajvász Mihály Iloncz, Alajos György Torontálvásárhely, Argyelán Salamon Fény, Avram Vitályos Cserépalja, Balutin Ádám Ozora, Baczkó Martin Felsőaradi, Badja Theodor Ujzóra, Baden Josef Németsernye, Bakai Antal Mokrin, Bakity Martin Nagygáj, Bali Péter Törökbecse, Balos Jon Kistárnok, Baracskov Vasza Felsőittebe, Bauer József Lovrin, Baumkirch György Ernőháza, Bazika János Ujzóra, Behr Pál Ótelek, Bohn Miklós Istvánföldre, Brazsoszán István Egres, Broicsin Csedomir Tiszahegyes, Brostynác Pál Keviszöllős, Budai Márton Nagybecskerek, Budurov Antal Kanak, Csarov Máttyás Sándoregyháza, Csirják Sándor Csernye, Csizsik János Antalfalva, Csondarov Ignácz Felsőelemér, Ciczka György Ferenczalom, Czrepajszki István Pancsova, Dabity Milutin Torontálsziget, Damjanov Moses Cserépalja, Dimitrievits Dusan Ópáva, Ditrich János Kistószeg, Erdelyán Zsiva Bótos, Esthó János Gyér, Faerber Péter Csatád, Fleischhacker József Ujzichfalva, Folyan József Szárcsa, Fraunhoffer József Németsernye, Gálik András Antalfalva, Gina Svetlin Melenceze, Gladics Velykó Kumán, Görbe Imre Torontálvásárhely, Grosz Mihály Istvánföldre, Gyenge István Szaján, Gyórfi György Óléc, Gyukics Pál Kistárnok, Gyukics Péter Jankahid, Gyurgyev Pál Sárafalva, Hadeosek János Omlód, Hegedüs István Magyarországi, Hellberg József Kiskomlós, Horváth Mihály Nagykikinda, Hügel Martin Sárafalva, Ignatov Csedomir Bégaszentgyörgy, Ignatov Sava Omlód, Illiesity Dániel Törökbecse, Jankó Károly Ernőháza, Jankov Avram Basahid, Jerger Wendel Torontálalmás, Jocz József Németh, Jovanov Milorád Iloncz, Jovánovics Milorád Pancsova, Jovicin Sima Nagykikinda, Jovin Sándor Csernye, Kampf Máttyás Csősztelék, Karadzsin Panta Nagykikinda, Kazsán Gergely Sándoregyháza, Kazinnacs Sava Idvor, Keller Tamás Németscska, Klecker József Pancsova, Klein József Nagykikinda, Knezsev Fülöp Szerbszentmárton, Knezsev Velykó Csenta, Koch Ádám Ferenczalom, Koch Mihály Pancsova, Koicsics Boskó Kumán, Kókény István Kismargita, Kovács Ignácz Bóka, Kovács József Horvátkecsa, Kozák Sana Dolova, Krém Péter Kisorosz, Kriszt József Bocsár, Krizsán Károly Padé, Kruich Miklós Zsombolya, Krüg Gerhardt Szentpéter, Krüner Martin Szentborbála, Kukucska Pál Nagylajosfalva, Laurentovics Imre Istvánföldre, Lazarov Romulus Révaujfalva, Loibl Péter Vizesd, Lorencz Károly Pancsova, Lukics Dusan Számos, Makovics Sándor Magyarittebe, Malogajszki Sándor Nagykikinda, Markov Sándor Cserépalja, Markov István Nagybecskerek, Marschal Domonkos Nagybecskerek, Maurer Ferenc Beresztócz, Miatov Ignatov Perlasz, Mike József Magyarországi, Miksa János Egres, Miksics Illés Szaján, Milanov Vasza Nagykikinda, Milyi Iván Kismargita, Milosev Rada Felsőelemér, Milosev Vasul Cserépalja, Milutinov István Tárcsó, Mirkov N. Torontáldimnyés, Miskov Milos Mokrin, Muth Ferenc Nagyjécsa, Nedelykov Vasilie Ópáva, Nedvetzki József Torontálalmás, Notaros Jova Ópáva, Novák János Óecska, Novakov Vlada Iloncz, Nyagu Péter Végszentmihály, Oala János Szárcsatelek, Oala Pavel Szárcsa, Ördög Máttyás Magyarországi, Otonoga N. Keviszöllős, Pakaczán Frigyes Máriaölde, Pandurov Csedomir Melenceze, Papiés Zsiva Számos, Pauneszku Sima Kistárnok, Pavkovics Gyóka Dolova, Pavko-

vics István Dolova, Pavlov Szvetozár Tamaslaka, Pazer István Kevedobra, Petrics Vojin Bótos, Petrin Szima Bégaszentgyörgy, Petrovics Konstantin Melenceze, Petrovics Kosta Écska, Petrovics Kosta Torontálvásárhely, Piatka Ferenc Bogáros, Pisarov Milorád Dolova, Pitris István Csebe, Poczity Velimir Nagygáj, Popeszku Vazul Nagykikinda, Popovics Vazul Galagonyás, Potye Filip Gyertyámos, Prax János Nagybecskerek, Putnik Milivoj Iloncz, Rachov Péter Sándorháza, Rác Antal Felsőmuzslya, Rác György Nagybecskerek, Radits István Tárcsó, Radivoj János Pancsova, Radován Emil Rudna, Radovanov Milivoj Melenceze, Radu Mihály Egres, Raity Velimir Felsőittebe, Rakin Nikofor Mokrin, Ramjanec Moses Szentjános, Reitenbach Ferenc Perlasz, Rektenwald Pál Perjámos, Relyin Milas Mokrin, Rettinger Lőrinc Istvánföldre, Riszta Jon Ujzóra, Risztin Vitályos Felsőittebe, Romanov Dániel Kanak, Rosu Jon Nagytárnok, Rothárin János Nagykomlós, Schäffer János Beresztócz, Schaudt János Ujpecs, Scheiber Cseda Arkod, Schmedt Péter Csősztelék, Schneider Ferenc Papd, Schneider János Bogáros, Schneider Károly Billéd, Schuhmann Imre Magyarországi, Schwak Vlada Felsőittebe, Skuepuek Mihály Számos, Spita Konstantin Dolova, Stanilov Sabbas Révaujfalva, Szaniszló Antal Törökbecse, Szarvas György Tolvád, Szekulics Mita Kumán, Szilágyi Ferenc Torontálvásárhely, Szimits Blagoje Nagykikinda, Szimlyanszki János Karlova, Sztancsu György Szentmihály, Sztanojev Glisa Klári, Sztepanov Marinka Bégaszentgyörgy, Sztóján Jován Révaujfalva, Szuboni Péter Ujzóra, Szucus Simon Jankahid, Tabalov Zsiva Számos, Tabin Lyubomir Cserépalja, Takács István Szaján, Tatity Toma Kumán, Todoszie Eliás Dolova, Tomasev Markó Csenta, Tóth Antal Kisorosz, Trefil Ferenc Nagykikinda, Trifun Zsiván Petre, Tury István Szentmárton, Urbán Ferenc Pancsova, Varga B. Péter Alsóittebe, Varga rekte Juhász István Magyarországi, Vasaros András Mokrin, Vastag András Szaján, Vinkov Luka Csávos, Vitomirov Elias Torontálsziget, Vitomirov Miksa Arkod, Volarov Milivoj Basahid, Volker Miklós Károlyliget, Vorak Imre Magyarországi, Vukov Miksa Módos, Willing Máttyás Csősztelék, Wirth Anton Szenthubert, Zana József Felsőmuzslya, Zsebelyán Fülöp Tógyér, Zsebelyán Péter Kismargita, Zserebélyi József Aracs, Zsivanov Dusan Szekerény, Zsunacz János Bóka, Zwickics Dusan Karlova.

— **A vasúti bérletjegyek átíratása.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy azok, akik az általános mozgósítás elrendelése előtt váltották meg bérletjegyüket vagy féláru igazolványukat és tényleges katonai szolgálatra bevonultak, ha e körülményt a katonai parancsnokságok vagy polgári hatóságok valamelyike által hitelesen igazoltatják, a háboru tartama alatt a két korona kiállítású illeték változatlan hagyása mellett a díjszabásszerű illeték felének megfizetése ellenében a bérletjegyet vagy a féláru igazolványokat más személyre átíratják.

— **Adományok a Vöröskereszt konyhájára.** A Vöröskereszt konyhájára újabban a következő adományok folytak be: Anna Adámné céklarépa; Vogl Hermanné 3 ing, befőtt; özv. Löwy Helén 10 liter tej; Maroan Jenő 15 üveg asztali bor; Klein Bernátné alma, gyurott tészta; Kurländer Imréné 2 liba; Lazkovich Gyuláné 1 karton kockacukor; Vámos Ignácné 1 pulyka, 5 kiló kockacukor; Sós Ferenc 1 kosár sütemény és befőtt; Varkonyi Józsefné befőtt, 2 doboz cigaretták; Sebestyén Karolyné 5 kor., Freisperger Paulina 10 kor.; Freisperger Lipót 10 kor.; Bahnweg Péter 5 üveg bor és 32 tojás; Herczegh Imréné Budapest pörkölt kávé; Kluge Karolyné pörkölt kávé; 1 doboz cukor; dr. Dellimanics Lajosné sütemény; dr. Mangold Samuné 5 kiló esokoládé; Billitz Jánosné befőtt és lekvár; Kállai Jenőné 10 kiló liszt; Csada Fri-

gyes Károly I üveg cognac, mely szives adományokért hálás köszönetét fejezi ki a Vöröskereszt-kórház vezetősége.

— **Ebzárlat.** A város területén előfordult veszetzési eset miatt a polgármes-

ter Nagybecskereken 40 napi ebzárlatot rendelt el, amely idő alatt a kutyák otthon kötvé tartandók s az utcára csak pórázon és szájkosárral vihetők ki.

Újgerozás.

— **Élet a sátor alatt. — Gevél Galiciából. —**

Galicia, december végén.

Sátor alatt rovom ezeket a sorokat. Minden baka torniszterében helyet foglal egy szeltblat (sátorlap), meg a hozzávaló három karó, amelylyel a fegyverekre kifeszített s több zeltblatból összeállított sátor a földhöz erősítik. Négy lapból olyan sátor készül, mely alatt hat ember elég jól megfér. Az én zeltben csak négyen voltunk: két zugsführer, egy korporál, meg magam. Ők már aludtak, én a fegyverre akasztott „zugslaterne“ gyöngye fénye mellett irogattam a napi eseményeket. A sátorlapon kopogtak az esősöppek unalmas egyformaságban. Lassan átázott a tető, kövér csöppek hullottak fejemre, irásomra, elmosódott rajta a tintaceruza. Odakünn füttyült a szél, csipős, hideg szél, mely a sátorlap vékony vásznán át is belehelt borzongató hidegségéből. Az irás sehogysem akart menni, álmos is voltam, meg fáztam is, hát abba hagytam. A jószívű bakák vastagon beszórták a földet szalmával, nem kellett félnem a felhüléstől. Összehuztam magamat, jól betakaróztam egy fölösleges sátorlappal s elfújtam a lámpást s vártam — az álmod. De azt ugyan várhattam; mert olyan az álom, mint a szerencse: épp akkor nem jó, amikor szükség lenne rája. Irigyeltem a bakáimat, mozdulatlanul, mélyen aludtak, — fejük oly nyugodtan feküdt a kemény torniszteren, mintha az csak puha vánkos lenne, amelyen olyan szép álmok születnek! Az a nagybajszú tőrér, aki felém fordulva aludt, szinte mosolygott álmában. Bizonyára a kis leánykájáról álmodott, akiről oly szeretettel szokott elbeszélgetni... Bizonyosan azt álmodta, hogy ott ül mellette az az aranyos csöppesség s simogatja bársonyos kacsóival a „papa“ arcát s meghuzogatja azt a hosszúra megnőtt bajszát.

Az eső mintha csöndesednék; a fenyők között sem süvített oly erővel a szél... csak az ágyuk bömböltek még valahol, szinte beleremegett a föld is.

Elaludtam. Különös álmaim voltak: jégországban jártam, hol minden porcikám didergett a szörnyű hidegtől s úgy érzem, lábaim le is fagytak. Aztán jött valami félelmetes fehér ember, kezében nagy éles késsel s láttam, közvetlen kinyújtott lábaim fölött magasra emelé a kést és suhintott vele lábaimra... Ijedten riadtam fel: akkor láttam, alvás közben kinyújtózkodtam s lábaim a sátorlap alatt kibujtak a sátorból. Alig birtam őket visszahuzni, a hidegtől összefagytak; s fehér volt a cipóm, fehér a kamáslim... odakünn havazott. Félrevontam a sátorajtót s fehér világot pillanték meg, fehér hegyoldalt, fehér fenyőket, hulló fehérséget. Kibujtam a „zelt“ alól: nem egyedül voltam künn.

A fázó bakák hatalmas máglyákat raktak, volt jól égő fényő bőven, az patogott erősen a tűzön. Körülötte bakák, részben ültek, részben álltak, de mind — aludt. Közéjük álltam én is melegedni és aludni. Mert a fáradság hamar elaltatja az embert a legfuresább körülmények között is, álló helyzetben, menetelés közben, hulló hóban...

Oy lassan lett reggel, alig győztük kívárni. A havazás megszűnt, a szürke felhőket tova kergette a szél, a felhőhasadékon át a kék ég mosolygott. A kelő nap piros sugarai ömlöttek szét a fehér tájon; zöld-fehér fenyvesek integettek át hozzánk a szemközti hegyekről. Mélyen alattunk a havas mezőt hosszú fekete sáv szelte át: az országút, melyen csapatok, szekerek mozogtak. Olyan jól esett mindezt nézni; csak az ágyuk ne bömböltek volna!

Azon a helyen, ahol lageroztuk, két nappal előbb még szörnyű esatározások voltak. A gránátok csak úgy hullhattak oda, mert a tisztás tele volt mély lyukak-

kal s szerteszt heverték a srappnell-hüvelyek. Az erdő is meg volt tépázva, sok szép fényő hevert a földön; csonka törzseik szomoruan nézték hóba döntött koronájukat. Pedig ők nem vétenek senkinek, nem bántanak senkit, csak méltóval álldogálnak és illatoznak ott Isten tudja már mióta! S így kell elpusztulniok, nekik, kik szembe néztek szelekkel, viharokkal s meg nem roppantak...

Mi lehet az erdőben? Néhányan behatoltunk a sűrű fényők közé, bujkáltunk a kopasz bokrok között. Telve volt az erdő is háborus nyomokkal: összetört fegyverekkel, elszórt patronokkal.

Itt láttam az első halott katonát: magyar katona volt. Egy kis árok hosszában feküdt, nyitott szemekkel. Első pillanatra látszott, rohamnál érte a halál. Szívét járta át a hosszú orosz szurony.

Később megszokja az ember az ily képeket s sokszor bizony a szegény elhullt bajtársakat és ellenséget takarásnak használja az ember.

Volt az erdőben orosz halott is, sőt három is egy ponton. Ugy látszott, egymást védtek a rohamnál, de mit használ az a magyar bajonett ellen? Egyiknek eleste közben leesett a sapkája, fődetlen feje, kerek, intelligenciátlan feje ott feküdt a havas földön. Egy kis tisztáson hóval befedett kocsinyom látszódot, vitt be az erdőbe. Követtük a nyomát, de kocsit semerre nem láttunk; ott azonban, hol a kocsinyom végződött, nagy ládák állottak, legtöbbje majdnem tele hegyes orru orosz tölténnyel. Ugy látszott, kocsin történt a municióelőrejtetés, amit a mi hadseregünk nyelvén úgy hívnak: Munitionsnachschub.

Még mélyebbre hatoltunk az erdőbe, mely vizmosáshoz értünk, melyben megdagadt erecske rohant alá. De különös

nesz is megüté fülünket, mintha valaki járna a haraszton. Jól sejtettük, mert egyszer csak a vizmosás tulsó szélén megjelent — két orosz katona; nem volt náluk se fegyver, se köppen; zöldes ruhájukról, lapos sipkájukról, meg az oldalukon felőgő iszákrol hamarosan reájuk ismertünk. Mikor megláttak bennünket, barátságosan integettek felénk, átmasztak a vizmosáson és jöttek velünk a lágerünkbe. Ugy látszott, valahogy elmaradtak a csapatjuktól, mert azt már messzire elkergettek innen a mieink. Büszkéek voltunk foglyainkra. De az oroszok öröme nagyobb volt a mienknél, boldogok voltak, hogy fogva lehetnekl! Bakáink örültek csak igazán, adtak nekik kenyeret, szalonnát, cigarettát és semmi kepp nem éreztették, hogy „most kezeink között vagytok!“ Az erdőnek más részéből meg egy lovat hoztak a patrulirozó bakák. Azt mondták, egy kozák holtteste mellett állott, úgy látszott, annak volt a lova, azért nem mozdult onnan... csak várt türelmesen, míg felébred a gazdája. A teljesen fölnyergelt lovacs-kát a trénnük vette gondozásba.

Közben elkészült — a menázi. A mozgókonyha jókora bódóneiben párolgott a fájtos bableves s kellemes aromája ugyancsak tekerte már a bakaorrot. Sorba álltak, mindenki a lapos, szürke esajkával a kezében s nagyot nyelve várták, míg sorra kerülnek.

Javában folyt a menázsizás gyönyörűsége — úgy a békés, mint a háborus katonáskodás legélvezetesebb percei, — mikor váratlan fordulat megzavarta a boldog perceket; egy huszár küldönc hozott valami parancsot zászlóaljunk részére — s még ki sem ürült a esajkából a bableves, már is elhangzott a vezényszó:

— Vergatterung!

B. F.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 6 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Pro Patria

A *Torontalmegyei takaré- és hitelbank igazgatósága* fájdalmas megilletődéssel jelenti, hogy az intézetnek több éven át buzgó hivatalnoka

Weinhardt Róbert ur

cs. és kir. tartalékos hadnagy

az északi haretren Józsefow-Krepa közelében az 1914. évi november hó 19-éről 20-ára következő éjjel Nowa-Radomsk ellen intézett támadás közben hősi halált halt.

A haza iránt tartozó kötelesség, ezen ifju áldozatának emlékét, mindenha hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.

Nagybecskereken, 1915. évi január hó 18-án.

69-1.1

Köszönetnyilvánítás.

Megboldogult feleségem halál-olozása alkalmából kifejezett szives részvételért és a temetésen való megjelenésekért ezuton nyilvánítom hálás köszönetemet.

Nagybecskerek, 1915 január 19.

Simonides Gyula,
pü. titkár.

66-1.1

Hirdetések.

Makulaturapapir
olcsó áron kapható

= e lap kiadóhivatalában. =

Hirdetmény.

64-1.1

Módos község területén — az 1881. évi XX. t. c. 2. §-ában felsorolt területek kivételével — gyakorlandó vadászati jog 1915. évi február hó 16-ikától 1921. évi február hó 15-ig terjedő hat évi időtartamra Módos községhezánál 1915. évi január hó 29-én délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 512 korona, melynek 10%-a, vagyis 51 korona 20 fillér bánatpénz címén az árverés megkezdése előtt az árverést vezető községi bíró kezeihez befizetendő.

A többi árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Módoson, 1915. évi január hó 14-én.

Módos község előljárósága.

Nagybecskerek r. t. város árvaszékétől.
83-915. árvasz. szám. 67-1.1

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki 1487. öi. számú házban Jorgován Emil lakásán levő butorokból, házi berendezésből, ruhaneműkből álló ingók 1915. évi február hó 5-én délelőtt 9 órakor önkéntes magánárverésen eladatni fognak.

Kelt Nagybecskereken, a város árvaszékének 1915. évi január hó 16-án tartott ülésében.

Dr. Perisics Zoltán,
elnök.

Könyvelésben és levelezésben jártas**≡ férfi ≡****azonnali belépésre kerestetik****egy helybeli nagyobb iparvállalathoz.****= Cim a kiadóhivatalban. =**

55-x.3

41-915. szám.

59-3.2

Hirdetmény.

Csebbe község előljárósága ezennel közhirrre teszi, hogy 1914. évi december hó 30-ik napján a község belterületén gazdátlan állapotban talált egy db 10 éves fekete kanca, fején borkötőfékkel ellátva, testén pedig kötél átkötve, amennyiben igazolt tulajdonosa 1915. évi február hó 3-ik napjáig nem jelentkezne, mint bitang jószág ugyanazonnap délelőtt 9 órakor a község-háza előtt megtartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett eladatni fog.

Csebbe, 1914. évi január hó 12-én.

Weisz Izidor,
jegyző.

Botya Miklós,
bíró.

Mokrin község előljáróságától.

20-915. szám.

60-2.2

Árverési hirdetmény.

Mokrin község tulajdonát képező nagyvendéglő 6 egymásután következő évre haszonbérbe fog adatni 1915. évi február hó 1-én d. e. 8 órakor nyilvános árverés útján.

Kikiáltási ár 3200 korona s ennél fogva minden árverelő köteles 320 korona bánatpénzt lefizetni.

Bővebbi feltételeket az előljáróság közli. Mokrin, 1915. évi január hó 12-én.

Előljáróság.

Antalfalvai járás főszolgabírájától.

208-915. kig. sz.

63-2.1

Pályázati hirdetmény.

Ujozora községben üresedésbe jött községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket, életkorukat, eddigi alkalmaztatásukat és az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában előirt minősítésüket igazolva, ez év február hó 1-éig hozzám nyujtsák be.

A segédjegyző évi fizetése 1600 kor., lakbérére 240 korona és 2 öl puha tűzifa. Ezenkívül négyszer ismétlődő 100 korona ötödéves korpótlék.

A választást a kérvények beérkezése után fogom kitűzni.

Kelt Antalfalván, 1915. évi január hó 14. napján.

Zsross, főszolgabíró.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.**Asztalos:**

Szelentzky Pál, Arpad-utca.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fhg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Arpad-u. 21.
Rosenberg Salamon (Magyar Élet- és Járadék), Ferenc József-tér. Telefon 3-22.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonater.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusan, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Dragueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. Özvegye, Hunyadi-utca.
Goldberg Mihály, Hunyadi-u.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Brünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.

Főműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Fűszer- és esemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.

Hálógyár:

Csuszner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézmű-, rövidárúüzlet:

Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kence-, és festékáruraktár:

Pencz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Báuerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.

Mozgatógépek, berendezések:

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörtis:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kész kosztüm és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához“ c. szálloda, Megyeház-u.

Szénkereskedés:

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-u.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fiai.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Gerő Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Urdivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátvás, Otthon-sörcsarnok
Tóth és Norizsán, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.